

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลแขวงนนทบุรี

วันที่ ๑๖ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ความอาญา

ระหว่าง	{	พนักงานอัยการคดีศาลแขวงนนทบุรี	โจทก์
		นางสาวภัทรภรณ์ บิลมาศ	จำเลย

เรื่อง **ลหุโทษ**

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของร้อยตำรวจเอกธนภุชณ์ ศาลางาม พนักงานสอบสวนประจำสถานีตำรวจภูธร บางใหญ่ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายมีหน้าที่สอบสวนความผิดอาญา และมีอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด รวมทั้งมีอำนาจในการจัดให้มีการพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาคดีอาญา ที่ได้สั่งการให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาชื่อนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะลามกและประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ทำการพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อตรวจสอบประวัติอาชญากรรม จำเลยทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้วไม่ปฏิบัติตาม

/คำสั่งนั้น

คำสั่งนั้น โดยจำเลยไม่ยอมพิมพ์ลายนิ้วมือ ทั้งนี้โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร เหตุเกิดที่ตำบล
เสารงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘

จำเลยให้การปฏิเสธ

ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า ก่อนเกิดเหตุ ร้อยตำรวจเอกธนภุชฌ์ ศาลางาม
ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนในคดีอาญาที่ ๔๘/๒๕๖๒ ระหว่างนางสาวรุ่งอรุณ สกุลมาลัยทอง ผู้
กล่าวหา กับจำเลย ผู้ถูกกล่าวหา ในข้อหาความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ร้อยตำรวจเอกธนภุชฌ์แจ้งข้อกล่าวหาและแจ้ง
สิทธิของผู้ต้องหาให้จำเลยทราบแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธและลงลายมือชื่อในช่องผู้ต้องหา แต่เมื่อ
ร้อยตำรวจเอกธนภุชฌ์จะให้จำเลยพิมพ์ลายนิ้วมือ จำเลยปฏิเสธ ร้อยตำรวจเอกธนภุชฌ์แจ้ง
จำเลยว่าพนักงานสอบสวนมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๒
และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำเลยแจ้งว่าจำเลยมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ร้อยตำรวจเอกธนภุชฌ์จึงแจ้งความร้องทุกข์เป็นคดีนี้ต่อพัน
ตำรวจโทอายุ เป็นอับดุลเลาะ พนักงานสอบสวนเวรในขณะเกิดเหตุ

จำเลยนำสืบว่า จำเลยไม่พิมพ์ลายนิ้วมือโดยแจ้งพนักงานสอบสวนแล้วว่า จำเลย

ไม่ได้

ไม่ได้กระทำความผิด การกระทำของจำเลยไม่ครบองค์ประกอบความผิดทางกฎหมาย พนักงานสอบสวนจะปฏิบัติต่อจำเลยเหมือนเป็นผู้ที่ถูกศาลพิพากษาแล้วไม่ได้ การที่พนักงานสอบสวนสั่งให้จำเลยพิมพ์ลายนิ้วมือเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพ และเป็นการกระทำที่ปฏิบัติกับตนเอง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้วว่าการที่ผู้ต้องหาไม่ยอมให้พิมพ์ลายนิ้วมือไม่มีความผิดฐานขัดต่อคำสั่งเจ้าพนักงาน เมื่อจำเลยปฏิเสธไม่พิมพ์ลายนิ้วมือ พวกของร้อยตำรวจเอกธนภุชฌณ์เข้ามาล้อมจำเลยและพูดจาทำให้จำเลยรู้สึกกลัวและต้องไปลงบันทึกประจำวัน

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การและทางนำสืบของโจทก์จำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความทั้งสองฝ่ายไม่ได้แย้งกันรับฟังเป็นยุติเบื้องต้นได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ร้อยตำรวจเอกธนภุชฌณ์ ศาลางาม พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบางใหญ่ แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยว่า นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันมีลักษณะลามกและข้อมูลนั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ และเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์อันมีลักษณะลามก จำเลยลงลายมือชื่อในช่องผู้ต้องหา ตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา เอกสารหมายเลข จ.๑ ต่อมาร้อยตำรวจเอกธนภุชฌณ์ ให้จำเลยพิมพ์ลายนิ้วมือ แต่จำเลยปฏิเสธไม่ยอมพิมพ์ลายนิ้วมือ คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยประการเดียวว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้องโจทก์หรือไม่ เห็นว่า ร้อย

ตำรวจเอกธนภุชณ์ ศาลางาม เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ตำแหน่งพนักงานสอบสวนในขณะที่เกิดเหตุ มีอำนาจหน้าที่สอบสวนคดีอาญา ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๒ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดังต่อไปนี้...(๑) ทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาด จำลองหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า...” ดังนั้น การที่ร้อยตำรวจเอกธนภุชณ์สั่งให้มีการพิมพ์ลายนิ้วมือของจำเลย ซึ่งถูกแจ้งข้อกล่าวหาในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และคดีอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ เอกสารหมาย ล.๑ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คำสั่งของร้อยตำรวจเอกธนภุชณ์จึงเป็นการสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายและระเบียบให้ไว้ เมื่อจำเลยทราบคำสั่งดังกล่าวของร้อยตำรวจเอกธนภุชณ์แล้วไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่ยอมให้มีการพิมพ์ลายนิ้วมือของจำเลย การกระทำของจำเลยจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ที่จำเลยอ้างเหตุว่า การกระทำของจำเลยไม่ครบองค์ประกอบเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ จำเลยไม่สมควรถูกดำเนินคดีดังกล่าว นั้น เห็นว่า เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธแล้ว การกระทำ

/ของจำเลย

ของจำเลยจะเป็นความผิดหรือไม่อย่างไร เป็นเรื่องที่ร้อยตำรวจเอกธนภุชฌณ์จะต้องดำเนินการสอบสวนคดีต่อไป และการที่พนักงานสอบสวนจะสรุปสำนวนการสอบสวนแล้วมีความเห็นอย่างไรก็เป็นการใช้อำนาจตามดุลพินิจของพนักงานสอบสวน จำเลยมีสิทธิเสนอพยานหลักฐานตามข้อต่อสู้ของตน แต่ไม่ใช่ว่าพนักงานสอบสวนต้องยุติการสอบสวนทันทีตามที่จำเลยแจ้ง ส่วนที่จำเลยอ้างว่าการสั่งให้พิมพ์ลายนิ้วมือเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญให้ไว้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้วว่า ผู้ต้องหาที่ไม่พิมพ์ลายนิ้วมือไม่มีความผิดฐานขัดขืนคำสั่งของเจ้าพนักงานนั้น เห็นว่า เพราะเหตุที่การพิมพ์ลายนิ้วมือเป็นสิทธิพื้นฐานเฉพาะตัวบุคคลดังที่ศาลรัฐธรรมนูญได้ระบุไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๒ เอกสารหมาย จ.๓ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยถึง ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๕ เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับการยุติธรรมทางอาญา ที่กำหนดให้ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญามีหน้าที่ต้องพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า (“ประกาศคณะปฏิรูป ฉบับที่ ๒๕”) ในส่วนที่กำหนดให้เป็นความผิดและโทษทางอาญาชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลหลักคือ ลักษณะการบัญญัติกฎหมายกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนมีความผิดไปในทันที โดยไม่มีข้อยกเว้นและกำหนดอัตราโทษที่ไม่ได้สัดส่วนกับความผิด ทั้งที่รัฐชอบที่จะหาวิธีการอื่นที่เหมาะสมพอควรแก่กรณี ประกอบกับ

สภาวะการณ์ของบ้านเมืองที่เปลี่ยนไปจากช่วงการรัฐประหาร ไม่ปรากฏถ้อยคำใดจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวที่ทำให้เข้าใจได้ว่า บุคคลทุกคนมีสิทธิอย่างเสรีที่จะปฏิเสธการพิมพ์ลายนิ้วมือได้ โดยการกระทำของบุคคลนั้นไม่เป็นความผิดใดๆ นอกจากนี้ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวมิได้วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘ ที่โจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้เป็นบทบัญญัติหรือกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้งเนื้อหาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวยังรับรองว่ามีมาตรการทางกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการบังคับให้เป็นไปตามเจตนารมณ์สำหรับผู้ฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร คือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น แม้ข้อเท็จจริงในเชิงลักษณะการกระทำของจำเลยคดีนี้กับจำเลยในคดีที่เป็นมูลเหตุแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะเหมือนกัน แต่บทกฎหมายที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษนั้นแตกต่างกัน และกฎหมายที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษในคดีนี้ยังไม่ถูกวินิจฉัยให้เพิกถอนหรือสิ้นผลบังคับใช้ ใจความสำคัญของคดีนี้จึงอยู่ที่ว่า ผู้ฝ่าฝืนมีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควรในการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจหรือไม่ การที่พนักงานสอบสวนสั่งให้จำเลยพิมพ์ลายนิ้วมือแต่จำเลยอ้างว่า จำเลยแจ้งพนักงานสอบสวนแล้วว่า จำเลยมีสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้และแจ้งให้

ทราบถึงผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งวินิจฉัยเพิกถอนกฎหมายฉบับอื่น อีกทั้งไม่ได้วินิจฉัย
รับรองสิทธิของผู้ต้องหาที่จะปฏิเสธการพิมพ์ลายนิ้วมือได้อย่างเสรี จึงไม่ถือว่าเป็นเหตุหรือข้อแก้ตัว
อันสมควร ส่วนการที่จำเลยอ้างว่า เพราะจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา จำเลยจึง
มีสิทธิไม่ยอมพิมพ์ลายนิ้วมือที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองนั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ บัญญัติให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่
สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูก
กล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา การ
สอบสวนคดีจึงมิได้เป็นไปเพื่อพิสูจน์แต่ความผิดของผู้ต้องหาเท่านั้น และหนึ่งในกระบวนการ
สอบสวนคดีเพื่อเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานให้เห็นว่าจำเลยเป็นผู้มีความผิดหรือบริสุทธิ์นั้นก็คือ
การจัดให้ผู้ต้องหาพิมพ์ลายนิ้วมือ ตามอำนาจที่มาตรา ๑๓๒ ให้ไว้ ผลของการพิมพ์ลายนิ้วมือเป็น
การระบุบ่งชี้ตัวตนของบุคคล นอกจากผลพิมพ์ลายนิ้วมือสามารถใช้ตรวจสอบประวัติการกระทำ
ความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งอาจพบประวัติหรือไม่พบ และสามารถนำมาประกอบการ
พิจารณาโทษในชั้นศาล การพิมพ์ลายนิ้วมือยังเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่นในมุมกลับกันด้วย
กล่าวคือ เพื่อการป้องกันมิให้มีการดำเนินคดีผิดตัวบุคคลอันจะส่งผลร้ายและก่อให้เกิดความสูญเสีย

/อย่างยิ่ง

อย่างยิ่งต่อกระบวนการยุติธรรม แม้ว่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติการถูกดำเนินคดีหรือประวัติ
ต้องโทษอาจส่งผลร้ายแก่จำเลยในรูปของผลคำพิพากษา แต่จำเลยก็ยังมีสิทธิปฏิเสธข้อมูลนั้นและ
นำพยานหลักฐานอื่นมาหักล้างได้ มิใช่ว่าผลของการพิมพ์ลายนิ้วมือเท่ากับเป็นการยอมรับรายการ
ประวัติอันเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองไปเสียทีเดียว หรือเป็นการยอมรับว่ากระทำ
ความผิดตามข้อที่กล่าวหานั้นทันที ดังนั้น การที่จำเลยในฐานะผู้ต้องหาปฏิเสธไม่ยอมให้พนักงาน
สอบสวนพิมพ์ลายนิ้วมือโดยอ้างว่าการกระทำของจำเลยไม่ครบองค์ประกอบความผิดและจำเลยให้
การปฏิเสธจึงมีสิทธิปฏิเสธการพิมพ์ลายนิ้วมือก็ดี หรือที่จำเลยอ้างว่าจำเลยแจ้งพนักงานสอบสวนให้
ทราบถึงสิทธิเสรีภาพตามผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วก็ดี รวมถึงที่จำเลยยกเหตุ
อ้างว่าการพิมพ์ลายนิ้วมือเป็นการกระทำลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองก็ดี ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นข้อหรือ
เหตุแก้ตัวอันสมควร พยานหลักฐานของจำเลยไม่อาจหักล้างพยานหลักฐานของโจทก์ การกระทำ
ของจำเลยจึงเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่เจ้าพนักงานสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้โดย
ไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควรและเป็นความผิดตามฟ้องโจทก์

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๘๖ วรรคแรก

ปรับ ๓,๐๐๐ บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐./

นางสาวอนัญญา ทองดำรงชัย

